

i Indenrigsministeriet, og som man ganske vist da havde tænkt sig affattet i Former, som vilde virke i højere Grad betryggende mod Boligaager end de Bestemmelser, som indeholdes i den foreslaaede nye § 3; men før et saadant Forslag fremkom, har jeg ment det ønskeligt, at man havde faaet fornøden Erfaring for, hvorledes det vilde stille sig med Lejeforhøjelser og Opsigelser i Kommuner, hvor Huslejenavn og Restriktioner var bragt til Ophør, og tilstrækkelig Erfaring i saa Henseende mener jeg endnu ikke er vundet. Jeg har derfor heller ikke ment det muligt paa nærværende Tidspunkt at fremsætte et Forslag som det, jeg havde tænkt mig at fremsætte, naar fornødent Materiale dertil var tilvejebragt. Men i den lempede Form, som her foreslaas, vil jeg ikke have noget som helst at indvende imod saadanne Bestemmelser; jeg er fuldstændig enig i den Betragtning, at man lige saa lidt paa Boligomraadet som paa noget andet Omraade bør taale Aagervirksomhed, der har en urimelig Udbytning til Formaal og anvender en tilfældig Magtstilling til Fordel for den ene og ubetinget Skade for den anden Part.

Hermed har jeg udtalt mig om de fleste af de Ændringsforslag, som er stillet, dels af Flertallet, dels af Mindretallet, og skal endnu kun tilføje, at jeg ogsaa har kunnet tiltræde Bestemmelser, som aabner Mulighed for Københavns Kommunalbestyrelse for Opretholdelse af visse Boligrestriktioner i et Aar udover den Tid, hvor saadanne kan opretholdes i Landets øvrige Kommuner. Jeg har gjort det ud fra den Betragtning, som jeg ogsaa antager, alle vil erkende Rigtigheden af, at Bolignøden og dens Konsekvenser er anderledes omfattende i København end i nogen anden af Landets Kommuner, og at Forholdene her som Følge af Kommunens Størrelse er saa meget mindre overskuelige end i mange andre Kommuner. Derfor er det ganske rimeligt, at man paa dette særlige Omraade giver en Beskyttelse en kort Tid udover det Tidspunkt, da Beskyttelsesforanstaltninger i de øvrige Kommuner ophører. Jeg har nu den Tro, at naar en saadan særlig Bestemmelse for Storkøbenhavn ikke var truffet, vilde der derigennem være givet Bidrag til, at man med øget Iver i disse Kommuner tog fat paa et effektivt Arbejde for Overvindelse af Bolignøden, saaledes at den fornødne Mængde Boliger i alt væsentligt kunde være tilvejebragt i Foraaret 1925. Det er muligt, at det paa Grund af disse Bestemmelser nu vil udskydes et Aar, og dertil er der jo intet

andet at sige end, at maaske ogsaa forskellige Forhold indenfor Byggeindustrien, Vanskeligheden ved at faa det tilstrækkelige Antal Arbejdere og andre Vanskeligheder, som knytter sig dertil, kan gøre det naturligt, at man for denne store Kommunes Vedkommende strækker sig et Aar længere frem i Tiden.

Med disse Bemærkninger skal jeg anbefale de af Udvalget og Flertallet stillede Ændringsforslag, som jeg har kunnet tiltræde, til Vedtagelse, medens jeg maa tilraade det høje Ting at stemme imod de af Mindretallet stillede Ændringsforslag.

Ordføreren (Hagbart Berg): Jeg har kun ganske enkelte Bemærkninger at gøre til de andre Partiers Ordførere. Der har særlig været talt om de frivillige Overenskomster, og man har nu som tidligere sagt, at disse i ingen Henseende havde Karakteren af at være frivillige. Jeg maa dog holde for, at naar man nu som f. Eks. i Hovedstaden laver en Afviklingsperiode paa i alt 3 Aar, er det Frygtmoment, der tidligere var Tale om, i betydelig Grad afsvækket, navnlig naar man samtidig indfører Bestemmelser imod Aager. Der er nemlig da ikke nogen som helst Grund for nogen Lejer til at gaa ind paa en Overenskomst, han anser for ganske ubillig. Jeg skal i øvrigt kun fastslaa det karakteristiske i denne Sag, at de Radikale paa dette Omraade stiller sig fuldt ud paa Side med Socialdemokratiet, som principalt ønsker at bevare Lovgivningen; man stiller sig principalt paa det Standpunkt, at man ønsker at gaa tilbage til den Tid, da Restriktionerne var gældende i deres skarpeste Form. Det er en Udvikling, som vi fra vor Side aldeles ikke vil være med til, vi ønsker netop en Udvikling i modsat Retning, en Afvikling, saa hurtigt ske kan.

Der er talt om, at det var mærkeligt, at vi ikke kunde gaa med til Genindførelse af Nævnene, hvor noget saadant var ønsket. Jeg kan herom henholde mig til den højtærede Indenrigsministers Udtalelse. Jeg synes, at det er et overordentlig spinkelt Grundlag, man har for at ønske en Ændring i den Retning, idet det er vitterligt, at ikke en eneste af de Kommuner, hvori Nævnene er ophævet, har udtalt Ønsker om at faa dem genindført. Med Hensyn til den By, som der særlig henvises til, Odense, kan jeg oplyse, at Borgmesteren i Byraadsmødet den 12. Marts udtalte, at naturligvis kunde der altid ved Ophævelsen af saadanne Nævn blive visse Vanskeligheder, men at Vanskelighederne forment-